

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2016		1.1. - 31.12.2015	
Vakuutusmaksutulo ja lakisääteiset rahoitusosuudet				
Vakuutusmaksutulo	198 985 836,80		204 649 057,34	
Valtion osuus	729 999 698,31		717 749 668,28	
Kansaneläkelaitoksen osuus	<u>13 463 717,84</u>	942 449 252,95	<u>9 952 554,18</u>	932 351 279,80
Sijoitustoiminnan tuotot		23 679 141,85		29 839 312,55
Maksetut korvaukset		-920 902 496,15		-917 303 363,89
Vastuuvelan muutos				
Vakuutusmaksuvastuu	-11 964 013,86		-15 867 354,59	
Korvausvastuu	<u>-4 737 603,19</u>	-16 701 617,05	<u>-5 828 692,28</u>	-21 696 046,87
Liikekulut		-11 693 983,02		-12 283 355,76
Sijoitustoiminnan kulut		-16 139 058,29		-10 738 864,52
Vakuutustoiminnan tulos		<u>691 240,29</u>		<u>168 961,31</u>
Muut tuotot				
Lomitustoiminnan tuotot		171 980 937,96		182 707 931,13
Muut kulut				
Lomitustoiminnan kulut	-171 947 250,70		-182 235 637,58	
Työturvallisuustoiminnan kulut	<u>-724 927,55</u>	-172 672 178,25	<u>-641 254,86</u>	-182 876 892,44
Tilikauden tulos		<u><u>0,00</u></u>		<u><u>0,00</u></u>

TASE**VASTAAVAA****31.12.2016****31.12.2015****AINEETTOMAT HYÖDYKKEET**

Aineettomat oikeudet	0,00	31 878,29
----------------------	------	-----------

SIJOITUKSET

Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöosakkeet	35 060 609,28	33 394 535,57
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	171 467 337,75	155 396 004,76
Rahoitusmarkkinavälineet	1 000 000,00	1 000 000,00
Muut lainasaamiset	<u>1 463 149,20</u>	<u>27 350,00</u>
	208 991 096,23	189 817 890,33

SAAMISET

Vakuutusmaksusaamiset	14 417 792,02	12 655 203,20
Saaminen valtiolta ja Kelalta	517 604,68	72 855,07
Muut saamiset	<u>573 134,13</u>	<u>476 896,64</u>
	15 508 530,83	13 204 954,91

MUU OMAISUUS

Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	242 722,35	320 922,42
Muut aineelliset hyödykkeet	105 354,51	105 354,51
Rahat ja pankkisaamiset	<u>40 243 620,32</u>	<u>55 012 757,93</u>
	40 591 697,18	55 439 034,86

SIIRTOSAAMISET

Korot ja vuokrat	1 011 670,00	1 025 782,10
Muut siirtosaamiset	<u>2 287 254,41</u>	<u>2 446 309,19</u>
	3 298 924,41	3 472 091,29

VASTAAVAA YHTEENSÄ268 390 248,65261 965 849,68**VASTATTAVAA****31.12.2016****31.12.2015****VASTUUVELKA**

Vakuutusmaksuvastuu	108 378 843,09	96 414 829,23
Korvausvastuu	<u>133 868 947,38</u>	<u>129 131 344,19</u>
	242 247 790,47	225 546 173,42

VELAT

Ensivakuutustoiminnasta	1 408 204,44	1 211 199,02
Velka valtiolle ja Kelalle	3 054 188,53	6 540 632,61
Muut velat	<u>13 432 858,98</u>	<u>14 744 308,29</u>
	17 895 251,95	22 496 139,92

SIIRTOVELAT8 247 206,2313 923 536,34**VASTATTAVAA YHTEENSÄ**268 390 248,65261 965 849,68

RAHOITUSLASKELMA

	2016	2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Saadut vakuutusmaksut	197 455 253,40	203 830 222,53
- jälleenvakuuttajille maksettu osuus	-35 000,00	-35 000,00
Valtion ja Kelan osuus	739 532 222,46	728 525 449,90
Maksetut korvaukset	-921 908 544,08	-912 825 437,84
- jälleenvakuuttajilta saatu osuus	0,00	0,00
Saadut korot	1 007 290,44	1 271 744,66
Saadut osingot	191 120,29	167 782,04
Saadut muut sijoitustulot	2 603 151,35	2 619 356,89
Tulot liiketoiminnan muista tuotoista		
Lomitustoiminnan tulot	167 221 825,47	184 799 052,99
Muut maksut liiketoiminnan kuluista		
Lomitustoiminnan kulut	-171 888 183,41	-182 183 631,01
Työturvallisuustoiminnan kulut	-727 237,89	-638 494,39
Muut kulut	-14 043 107,13	-14 440 876,79
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-591 209,10	11 090 168,98
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-137 621,95	-36 649,75
Liiketoiminnan rahavirta	-728 831,05	11 053 519,23
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-14 034 354,56	-1 432 476,51
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-5 952,00	-11 275,32
Investointien rahavirta	-14 040 306,56	-1 443 751,83
Rahavarojen muutos	-14 769 137,61	9 609 767,40
Rahavarat tilikauden alussa ^{*)}	55 012 757,93	45 402 990,53
Rahavarat tilikauden lopussa ^{*)}	40 243 620,32	55 012 757,93

^{*)} sisältää tase-erän Rahat ja pankkisaamiset sekä rahoitusmarkkinavälineisiin sisältyvät pankkien sijoitustodistukset

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Säädökset

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöstä laadittaessa noudatetaan maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevia säännöksiä, sosiaali- ja terveysministeriön (STM) antamia asetuksia, Finanssivalvonnan (Fiva) ohjeita ja määräyksiä sekä voimassa olevaa kirjanpitolakia ja -asetusta.

STM:n asetuksella säädetään Melan tilinpäätöksen laatimista koskevat poikkeukset vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettuun asetukseen. Vuodelta 2016 laadittavaan Melan tilinpäätökseen sovelletaan STM:n asetusta 24.9.2008/614 vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä siihen asetuksilla 8.1.2007/6 ja 2.2.2009/49 Melan tilinpäätöstä koskevin poikkeuksin sekä Fiva:n määräys- ja ohjekokoelma Dnro 9/101/2011.

Konsernitilinpäätös

Melan kokonaan omistamia kiinteistöyhtiöitä koskevat tiedot annetaan taseen liitetietoina eikä konsernitilinpäätöstä laadita. Yhdisteleminen ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi Melan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (KPL 6 luku, 3 § ja Fiva 6/101/2010).

Saamiset

Saamiset esitetään taseessa joko nimellisarvon tai tätä alemman todennäköisen arvon määräisinä.

Epävarmat saamiset on kirjattu nimellisarvoa alempaan todennäköiseen arvoon. Epävarmojen vakuutusmaksusaamisten arvonalennukset, velkajärjestelyssä ja yrityssaneerauksessa anteeksiannetut saatavat sekä vanhentuvat maksut käsitellään luottotappioina, jotka esitetään vakuutusmaksutulon oikaisuna.

MATA-regressisaamiset ja luopumisjärjestelmän eläkkeiden pääoma-arvojen palautussaamiset on kirjattu todennäköiseen arvoon. Muilta osin saamiset on kirjattu nimellisarvoonsa.

Sijoitukset

Sijoitukset arvostetaan Fiva:n ohjeen mukaisesti joko hankintamenoon tai hankintamenoa alhaisempaan käypään arvoon. Arvostus on suoritettu fifo-periaatteen mukaisesti joko hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

Jatkuvan kaupankäynnin kohteena olevien sijoitusten markkinahinnan alittaessa niiden hankinta-arvon kirjataan ero arvonalennuksena sijoitustoiminnan kuluihin. Sijoituksista tehtyjen arvonalennusten palautukset kirjataan sijoitustoiminnan tuloksi ja näin pienentävät tehtyjä aliarvostuksia enintään hankintamenoon asti.

Koko juoksuaikansa pidettäväksi tarkoitetut joukkovelkakirjalainat on arvostettu taseessa hankintamenoon, johon on lisätty tai josta on vähennetty nimellisarvon ja hankinta-arvon erotus jaksoitettuna korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi.

Sijoitustodistukset arvostetaan hankintamenoon.

Kiinteistösijoitukset on taseessa arvostettu joko hankintahintaan, lisättynä mahdollisilla aktivoiduilla hankinnoilla tai sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen käypinä arvoina käytetään joko ulkopuolisen asiantuntijan arviota tai sisäisellä laskentamenetelmällä suoritettuja arviointeja.

Tilinpäätöksen liike- ja asuinkiinteistöjen käyvät arvot per 31.12.2016 perustuvat ulkopuoliselta arvioitsijalta saatuihin arvioihin. Asunto Oy Tapiolan Pyökin, Asunto Oy Tapiolan Saarnin, Asunto Oy Tapiolan Tammen ja Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinnin osalta käypänä arvona käytetään huoneistojen yhteenlaskettua julkisen hinnaston mukaista myyntihintaa.

Toimintokohtaiset liikekulut

Liikekulut ja poistot kirjataan toimintokohtaisesti tuloslaskelman eriin. Korvausten ja työkyvyn ylläpidon hoitamisesta aiheutuneet kulut sisältyvät maksettuihin korvauksiin, sijoitustoiminnasta aiheutuva kuluosuus sijoitustoiminnan kuluihin. Liikekuluina esitetään vakuutusten hoidon ja hallinnon kulut. Lakisääteiset maksut sisältyvät hallintokuluihin. Muissa kuluissa esitetään lomituksen ja työturvallisuuden hoitokulujen osuus.

Poistot kirjataan vuonna 2006 vahvistetun poistosuunnitelman mukaisesti siten, että standardi atk-ohjelmat ja muut pitkävaikutteiset menot poistetaan viiden vuoden tasapoistoin ja koneet ja kalusto 25 %:n menojäännöspoistoina. Yleinen koneiden, laitteiden sekä standardiohjelmien aktivointiraja on 2 000 €. Taidehankinnoista ei tehdä säännönmukaisia poistoja.

Henkilökunnan vakuutusmaksut

Työntekijän eläkelain mukainen lakisääteinen eläketurva on järjestetty Keskinäinen Työeläkeyhtiö Elossa. Henkilöstön lakisääteinen tapaturmavakuutus on LähiTapiola-yhtiössä. Vakuutusmaksut on kirjattu tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Vastuuvelan laskentaperiaatteet

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on kirjattava vastuuvélkana STM:n vahvistamien perusteiden mukaisesti MYEL:n mukaisen eläketurvan järjestämisestä johtuvien tulevien menojen peittämiseen tarvittavat varat siihen määrään asti, johon eläkelaitoksen ne tulot, joita ei ole käytettävä muihin tarkoituksiin, riittävät menojen peittämiseen (MYEL 125 §).

Apurahansaajien MYEL- eläketurvan vakuutusmaksuvastuu rahoitetaan apurahansaajien vakuutusmaksuilla ja sijoitustoiminnan tuotoilla vähennettynä kuluilla. Kuluilla tarkoitetaan tilinpäätöksessä korvausmenoja ja kohtuullisia hoitokuluja. Jäljelle jäävä osa tuotoista siirretään vakuutusmaksuvastuuseen STM:n vahvistamien perusteiden mukaisesti.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (MATA) mukaisen työvahinkoturvan järjestämisestä aiheutuva vastuu rahoitetaan perusturvaosuudesta, valtion osuudesta ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudesta MATA 15§:n 2 ja 3 momenteissa todettujen rahoitusosuuksien suhteessa. Työvahinkoturvan järjestämisestä johtuvien tulevien menojen peittämiseen tarvittavat varat Melan on kirjattava STM:n vahvistamien perusteiden mukaisesti korvausvastuuna. Siihen on siirrettävä vuosittain määrä, jolla MATA 15§:n 3 momentissa mainittu vakuutettujen osuus eroaa vuotuisesta vakuutusmaksutulosta.

Sen lisäksi, mitä kokonaiskustannusten rahoittamisesta MATA 15§:ssä säädetään, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on vuosina 2004-2018 suoritettava perusturvaosuuden osalta ennen vuotta 2004 syntyneen vastuuvajauksen kattamiseksi korvausvastuun täydennysmaksua siten, että täydennysmaksu jakaantuu Kelan ja Melan vastattaviin osuuksiin 15§:n 2 momentissa säädettyjen rahoitusosuuksien suhteessa. Perusteiden mukaan täydennysmaksu on tasasuuruinen eli 2,5 miljoonaa euroa/v, josta Kelan osuus on 1,9 miljoonaa euroa ja Melan Myel-osuus 0,6 miljoonaa euroa.

Vapaa-ajan tapaturmavakuutusta koskeva vastuuvélka lasketaan STM:n vahvistamien perusteiden mukaan.

Tunnusluvut

Melan taloudellista tilaa kuvaavat tunnusluvut sekä niiden laskentaperiaatteet sisältyvät liitetietoihin.

Lyhenteiden selitykset:

MYEL	maatalousyrittäjän eläkelaki
LUEL	luopumiseläkelaki
LUTUL	laki maatalousyrittäjien luopumistuesta (1995-2006) ja laki maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta (2007-2015)
MATA	maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki
MATA-Va	vapaa-ajan tapaturmavakuutus
MELA-PVRL	laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille
RHV	ryhmähenkivakuutus
VEKL	laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolme- vuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta

TULOSASKELMAN LIITTEET

VAKUUTUSMAKSUTULO JA LAKISÄÄTEISET RAHOITUSOSUUDET

Vakuutusmaksutulo	2016		2015
MYEL-peruseläkevakuutus	182 503 614,95		188 405 498,00
Ryhmähenkivakuutus	735 595,78		770 186,39
MATA-Ta- vakuutus	10 931 959,30		11 150 634,54
MATA-Va- vakuutus	5 157 231,36		4 667 367,88
Vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta	199 328 401,39		204 993 686,81
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista (-)			
MYEL	-282 932,64	-287 030,42	
MATA	-22 724,63	-20 277,11	
RHV	-1 907,32	-2 321,94	-309 629,47
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	199 020 836,80		204 684 057,34
Jälleenvakuuttajien osuus (-)	-35 000,00		-35 000,00
Vakuutusmaksutulo	198 985 836,80		204 649 057,34
Valtion osuus x)			
MYEL	643 210 352,28		623 686 557,98
LUEL	31 290 511,26		34 472 247,85
LUTUL	40 208 662,02		48 016 396,82
MATA	12 407 229,11		8 654 354,92
MELA-PVRL	2 882 943,64		2 920 110,71
Valtion osuus	729 999 698,31		717 749 668,28
Kansaneläkelaitoksen osuus	13 463 717,84		9 952 554,18
Vakuutusmaksutulo ja lakisääteiset rahoitusosuudet	942 449 252,95		932 351 279,80

x) ei sisällä lomituksen valtion osuutta

TUOSLASKELMAN LIITTEET

MAKSETUT KORVAUKSET

2016

2015

Eläkkeet

MYEL peruseläkkeet x)	685 058 806,18		676 237 786,61
MYEL lisäeläkkeet	8 009,88		8 305,20
TyEL, TEL, LEL, TaEL, MEL, VEL, KUEL, KIEL, KELAL peruseläkk.	202 872 090,76		201 259 474,91
TyEL, TEL, LEL, TaEL, MEL, VEL, KUEL, KIEL, KELAL lisäeläkk.	1 943 169,08		1 963 177,50
Palkattomilta ajoilta karttuneet eläkkeet ja VEKL	1 979 425,93		1 664 773,05
YEL peruseläkkeet	16 079 699,62		15 236 653,56
YEL lisäeläkkeet	9 470,88		9 470,88
LUEL	31 290 511,26		34 472 247,85
LUTUL	38 544 543,71		46 299 186,82
MATA	15 932 441,20	15 440 955,91	
MATA 15 § 2. mom:n ja 15 a §:n mukainen osuus (-)	-4 585 622,35	11 346 818,85	-3 389 791,25
		989 132 546,15	989 202 241,04

Korvaukset

MATA	22 995 490,55		20 542 200,31
MELA-PVRL	2 715 406,61		2 750 777,04
RHV	1 219 046,14		1 394 871,57
	26 929 943,30		24 687 848,92

Eläkkeet ja korvaukset

1 016 062 489,45	1 013 890 089,96
------------------	------------------

Muut suoritukset

555 978,22	578 941,16
------------	------------

Vastuunjakokorvaukset (-)

TyEL-LEL-TaEL-MEL	-91 135 060,45	-93 680 553,73	
YEL	-16 097 568,13	-15 267 322,92	
Palkattomilta ajoilta karttuneet eläkkeet	68 091,02	-107 164 537,56	125 585,30
			-108 822 291,35

VEKL-Valtion korvaus

-55 879,78	-46 221,35
------------	------------

Maksetut korvaukset ennen hoitokuluja ja jv-osuutta

909 398 050,33	905 600 518,42
----------------	----------------

Korvaustoiminnon hoitokulut

11 462 418,99	11 661 690,04
---------------	---------------

Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut

42 026,83	41 155,43
-----------	-----------

Maksetut korvaukset ennen jv-osuutta

920 902 496,15	917 303 363,89
----------------	----------------

Jälleenvakuuttajien osuus (-)

0,00	0,00
------	------

Maksetut korvaukset

920 902 496,15	917 303 363,89
----------------	----------------

x) sisältää myös MYELin osuuden MATAlle

TULOSLASKELMAN LIITTEET

SIIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY

Sijoitustoiminnan tuotot	2016		2015	
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Muut tuotot (vuokratuotot)	1 989 606,73		2 087 577,27	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	<u>1 989 606,73</u>	<u>0,00</u>	<u>2 087 577,27</u>
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot ja voitto-osuudet	191 120,29		167 782,04	
Korkotuotot	993 178,34		1 405 213,33	
Muut tuotot	<u>695 919,46</u>	<u>1 880 218,09</u>	<u>642 274,91</u>	<u>2 215 270,28</u>
		3 869 824,82		4 302 847,55
Arvon alentumisten palautukset		6 373 957,09		5 787 717,09
Myyntivoitot		<u>13 435 359,94</u>		<u>19 748 747,91</u>
		23 679 141,85		29 839 312,55
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista		2 084 667,08		2 136 877,01
Kulut muista sijoituksista		231 058,71		247 062,75
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		<u>137 621,95</u>		<u>36 649,75</u>
		2 453 347,74		2 420 589,51
Sijoitusten arvonalentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	10 544 316,11		6 463 232,73	
Sij.om. suunn.muk.poistot	<u>0,00</u>	<u>10 544 316,11</u>	<u>0,00</u>	<u>6 463 232,73</u>
Myyntitappiot		<u>2 703 050,44</u>		<u>1 414 271,65</u>
		15 700 714,29		10 298 093,89
Sijoitustoiminnan hoitokulut		<u>438 344,00</u>		<u>440 770,63</u>
		16 139 058,29		10 738 864,52
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		7 540 083,56		19 100 448,03
Sijoitustoiminnan nettotuoton jakautuminen:				
MYEL - toiminta		3 685 167,35		8 271 032,62
MATA -Ta - toiminta		3 174 377,73		8 964 206,39
MATA- Va- toiminta		<u>680 538,48</u>		<u>1 865 209,02</u>
		<u>7 540 083,56</u>		<u>19 100 448,03</u>

LIIKEKULUT

Kokonaisliikekulut toiminnoittain

(ei sisällä lomitusta ja työturvallisuutta)

2016

2015

	Liikemenot	Suunn.mukaiset poistot	Yhteensä	Yhteensä
Maksetut korvaukset	11 449 581,14	54 864,68	11 504 445,82	11 702 845,47
Korvaustoiminnon hoitokulut	11 407 554,31	54 864,68	11 462 418,99	11 661 690,04
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	42 026,83	0,00	42 026,83	41 155,43
Liikekulut	11 638 009,95	55 973,07	11 693 983,02	12 283 355,76
Vakuutustoiminnon hoitokulut	5 991 846,71	28 817,82	6 020 664,53	6 082 277,76
Hallinnosta aiheutuvat kulut	5 646 163,24	27 155,25	5 673 318,49	6 201 078,00
Sijoitustoiminnan liikekulut	438 344,00	0,00	438 344,00	440 770,63
Kokonaisliikekulut	23 525 935,09	110 837,75	23 636 772,84	24 426 971,86

Tuloslaskelman hallinnon kulujen erittely

2016

2015

Lakisääteiset maksut			
ETK:n kustannusosuus	521 685,79		569 509,53
TELK Työeläkeas. muutoksenh.	92 340,90		75 983,32
Finanssivalvonnan valvontamaksu	8 540,88	622 567,57	7 763,83
Muut hallintokulut		606 179,40	632 031,74
Yhteensä		1 228 746,97	1 285 288,42
Tilintarkastajan palkkiot			
Tilintarkastus		30 752,00	30 132,00
Muut palvelut		0,00	0,00
		30 752,00	30 132,00

Kokonaisliikekulujen jakautuminen

MYEL- toiminta	16 877 892,90	16 714 782,22
MATA-Ta - toiminta	4 800 673,58	5 489 226,10
MATA-Va - toiminta	766 066,30	914 518,35
LUTU - toiminta	1 192 140,06	1 308 445,19
	23 636 772,84	24 426 971,86

Henkilöstökulut (ei sisällä lomitusta ja työturvallisuutta)

Palkat ja palkkiot	8 324 392,97	8 052 548,48
Eläkekulut	1 770 112,04	1 590 903,13
Muut henkilösivukulut	508 829,34	415 967,59
Muut henkilöstökulut	544 766,14	664 237,68
	11 148 100,49	10 723 656,88

Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Palkkiot valtuuskunnan jäsenille ja varajäsenille	29 847,00	31 075,00
Palkkiot hallituksen jäsenille ja varajäsenille	69 040,00	69 448,00
Palkat ja palkkiot toimitusjohtajalle ja hänen sijaiselleen	306 186,38	303 748,01

Toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 63 vuotta. Lisäeläketurva on järjestetty Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö LähiTapiolassa.

Luottamustoimessa oleville henkilöille on kustannettu TyEL-järjestelmän vähimmäisehtojen mukainen eläketurva.

Johdolle ei ole annettu rahalainoja, vakuuksia eikä myönnetty muita vastuusitoumuksia.

Henkilöstön keskimääräinen nettohenkilömäärä

Konttorihenkilöstö	144	143
Asiamiehet	34	34

TULOSLASKELMAN LIITTEET

VASTUUVELAN MUUTOKSEN ERITTELY

	31.12.2016	Muutos 2016	31.12.2015	31.12.2014
MYEL-peruseläketurvan vakuutusmaksuvastuu	45 083 341,43	117 718,37	44 965 623,06	41 914 814,61
APUR. MYEL-perusturvan vakuutusmaksuvastuu	63 289 989,04	11 846 734,88	51 443 254,16	38 624 170,06
MYEL-lisäeläketurvan vakuutusmaksuvastuu	5 512,62	-439,39	5 952,01	8 489,97
MYEL-lisäeläketurvan korvausvastuu	27 119,69	-1 284,06	28 403,75	33 280,04
MATA -Ta:n korvausvastuu	110 440 260,31	4 241 944,69	106 198 315,62	101 943 714,58
MATA -Va:n korvausvastuu	23 401 567,38	496 942,56	22 904 624,82	21 325 657,29
	242 247 790,47	16 701 617,05	225 546 173,42	203 850 126,55

MUUT TUOTOT

2016

2015

Lomitustoiminnan tuotot

Kuntien lomituksen käyttökustannusten korvaus	154 185 232,30	164 030 788,13
Kuntien lomituksen hallintokustannusten korvaus	13 338 930,52	14 138 973,88
Melan lomituksen hallintokustannusten korvaus	1 619 000,00	1 819 000,00
Turkistuottajien lomituksen hallintokust.korvaus	181 998,60	181 998,84
Turkistuottajien lomituksen käyttökust.korvaus	2 419 842,29	2 356 249,59
Poronhoitajien sijaisapukustannusten korvaus	235 934,25	180 920,69
	171 980 937,96	182 707 931,13

MUUT KULUT

Lomitustoiminnan kulut

Kuntien lomituksen käyttökustannukset	154 185 232,30	164 030 788,13
Kuntien lomituksen paikallishallintokustannukset	13 338 930,52	14 138 973,88
Turkistuottajien lomituksen hallintokustannukset	181 998,60	181 998,84
Turkistuottajien lomituksen käyttökustannukset	2 419 842,29	2 356 249,59
Poronhoitajien sijaisapukustannukset	235 934,25	180 920,69
Melan lomituksen hoitokulut		
Henkilöstökulut	634 545,34	470 533,59
Atk-kulut	427 683,28	331 821,08
Muut kulut	520 155,28	406 733,12
Poistot	2 928,84	137 618,66
	1 585 312,74	1 346 706,45
	171 947 250,70	182 235 637,58

Työturvallisuustoiminnan kulut

Työturvallisuuden apurahat	131 850,00	81 724,00
Työturvallisuuden hoitokulut	593 077,55	559 530,86
	724 927,55	641 254,86

TASEEN LIITTEET

SIIJOITUKSET

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	31.12.2016	Jäljelläoleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöosakkeet		35 060 609,28	35 060 609,28	65 835 304,38
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		171 467 337,75	171 467 337,75	189 728 842,85
Rahoitusmarkkinavälineet		1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Muut lainasaamiset		1 463 149,20	1 463 149,20	1 463 149,20
		208 991 096,23	208 991 096,23	258 027 296,43

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta

0,00
208 991 096,23

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus) 49 036 200,20

Sijoitukset	31.12.2015	Jäljelläoleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöosakkeet		33 394 535,57	33 394 535,57	72 082 657,81
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		155 396 004,76	155 396 004,76	172 290 385,52
Rahoitusmarkkinavälineet		1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Muut lainasaamiset		27 350,00	27 350,00	27 350,00
		189 817 890,33	189 817 890,33	245 400 393,33

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta

0,00
189 817 890,33

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus) 55 582 503,00

TASEEN LIITTEET

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset

Hankintameno	1.1.2015	32 458 681,10
Lisäykset		3 260 456,33
Vähennykset		-2 324 601,86
Hankintameno	31.12.2015	33 394 535,57
Hankintameno	1.1.2016	33 394 535,57
Lisäykset		8 012 181,09
Vähennykset		-6 346 107,38
Hankintameno	31.12.2016	35 060 609,28

2016

Omassa käytössä olevat kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno	10 355 405,19
Kirjanpitoarvo	10 355 405,19
Käypä arvo	16 180 930,05

Sijoituskiinteistö- ja asunto-osakkeet

	Omistususuus	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistö Oy Espoon Finnbo	100,0 %	1 550 000,00	1 550 000,00
Kiinteistö Oy Kauniaisten Asematie 13	100,0 %	2 250 000,00	2 250 000,00
Kiinteistö Oy Metsätapiola	51,02 %	17 514 250,58	35 714 000,00
Kiinteistö Oy Tietäjäntie 11	100,0 %	990 000,00	990 000,00
Kiinteistö Oy Hopia-avain	100,0 %	1 600 000,00	1 600 000,00
Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2	100,0 %	1 235 667,92	4 080 000,00
Asunto Oy Otatornit	29,6 %	1 880 527,80	4 960 000,00
Asunto Oy Kittilän Kätkäläinen	23,0 %	416 090,20	612 000,00
Vierumäki Golf Garden Oy rak.nro 143		461 655,12	500 000,00
		27 898 191,62	52 256 000,00

Muut kiinteistö- ja asunto-osakkeet

Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti	51,02 %	3 357 765,94	3 357 765,94
Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti	21,3 %	1 519 729,26	1 314 570,00
As Oy Tapiolan Jalava	0,5 %	21 663,43	30 975,62
As Oy Tapiolan Pyökki	6,4 %	474 667,59	1 010 470,98
As Oy Tapiolan Saarni	7,7 %	179 028,08	663 339,20
As Oy Tapiolan Tammi	51,02 %	1 609 563,36	7 202 182,64
		7 162 417,66	13 579 304,38

Kiinteistö- ja asunto-osakkeet yhteensä

	35 060 609,28	65 835 304,38
--	---------------	---------------

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Pörssiyhtiöt	3 004 790,76	3 706 499,46
Muut kuin pörssiyhtiöt yhteensä	3 201 801,61	3 532 116,47
Sijoitusrahasto-osuudet yhteensä	165 260 745,38	182 490 226,92
Osakkeet ja osuudet yhteensä	171 467 337,75	189 728 842,85

Joukkovelkakirjalainat

1 000 000,00	1 000 000,00
---------------------	---------------------

Muut lainasaamiset

2016

2015

Lainasaamiset vakuuden mukaan jaoteltuna

Muut lainasaamiset

Pankkitakaus	16 500,00	27 350,00
Vakuudeton laina KOy Metsätapiolan Pysäköinnille	1 446 649,20	0,00

TASEEN LIITTEET

AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	1 514 321,86	1 190 615,30	2 704 937,16
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-1 296 775,00	0,00	-1 296 775,00
Lisäykset	0,00	5 952,00	5 952,00
Vähennykset	0,00	-34 389,05	-34 389,05
Hankintameno 31.12.2016	217 546,86	1 162 178,25	1 379 725,11
Kertyneet poistot 1.1.2016	-1 482 443,57	-764 338,37	-2 246 781,94
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	1 296 775,00	0,00	1 296 775,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	34 389,05	34 389,05
Tilikauden poistot	-31 878,29	-84 152,07	-116 030,36
Kertyneet poistot 31.12.2016	-217 546,86	-814 101,39	-1 031 648,25
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0,00	348 076,86	348 076,86

Hankinnat/poistot toiminnoittain

	Kirjanpitoarvo 1.1.2016	Lisäys/Vähennys netto	Poisto	Kirjanpitoarvo 31.12.2016
Lomitus	7 444,85	0,00	2 928,84	4 516,01
Työturvallisuus	6 026,94	0,00	2 263,77	3 763,17
Muu toiminta	444 683,43	5 952,00	110 837,75	339 797,68
	458 155,22	5 952,00	116 030,36	348 076,86

VASTUUT

Sijoitussitoumukset

Sijoitussitoumuksista jäljellä oleva maksamaton osuus	31.12.2016
Bocap SME Achievers Fund II Ky	1 975 625,00
Essedel Russia Opportunity Fund Ky	14 192,82
IPR.VC Fund I Ky	1 007 873,72
Panacea Invest I (MedTECH Rahasto Ky)	0,00
Panacea Invest II (Medtech Pre-Exit Ky)	0,00
Panacea Invest III	179 988,64
VNT Management/ Power Fund II Ky	15 020,04
Selected Mezzanine Funds I Ky	209 980,40
Selected Private Equity Ky	147 404,11
Superhero Venture Fund 2015	1 268 502,26

Leasingvuokra- ja muut sopimusperusteiset vastuut

Vuonna 2017 maksettavat	446 723,72
Myöhemmin maksettavat	162 152,10
Yhteensä	608 875,82

Vuokravastuut

Vuonna 2017 maksettavat	100 278,00
Myöhemmin maksettavat	409 468,50
Yhteensä	509 746,50

TASEEN LIITTEET

SAAMINEN VALTIOLTA JA KELALTA / VELKA VALTIOLLE JA KELALLE

Saaminen (+) /Velka (-)

SAAMINEN VALTIOLTA /VELKA VALTIOLLE

	2016	2015
MYEL 135 §	-2 489 647,72	-1 113 442,02
LUEL 22 §	-209 488,74	-127 752,15
LUTUL 38 §	-291 337,98	-1 283 603,18
LUKL 35 §	0,00	0,00
MATA 16 §	327 229,11	-1 945 645,08
PVRL 10 §	-37 056,36	-149 889,29
	-2 700 301,69	-4 620 331,72

SAAMINEN KELALTA/VELKA KELALLE

MATA 16 §	163 717,84	-1 847 445,82
	-2 536 583,85	-6 467 777,54

SIIRTOVELAT

	2016	2015
Valtionosuusennakko (MMM)	-5 366 666,65	-6 366 666,66
Muut siirtovelat	-2 841 068,08	-7 109 225,89
	-8 207 734,73	-13 475 892,55

SAAMINEN/VELKA VASTUUNJAOSTA

Siirtosaaminen (+) / Siirtovelka (-)

	2016	2015
YEL-eläkkeet	629 787,20	783 316,41
TyEL-, TEL-, LEL-, TaEL-, MEL-, KELAL-, VEL-, KUEL- ja KIEL- eläkkeet	69 136,55	-396 552,68
Palkattomilta ajoilta karttuneet eläkkeet	-39 471,50	-51 091,11
	659 452,25	335 672,62

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

	osuus %	Oma pääoma 31.12.2016	Tilikauden voitto/ tappio eur
Melan kokonaan omistamat:			
Kiinteistö Oy Espoon Finnbo, Espoo	100	1 690 570,12	-1 948,49
Kiinteistö Oy Kauniaisten Asematie 13, Kauniainen	100	2 374 292,82	-2,40
Kiinteistö Oy Tietäjäntie 11, Espoo	100	653 878,97	-714,68
Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2, Kauniainen	100	1 174 440,34	-1 857,79
Kiinteistö Oy Hopia-avain, Helsinki	100	1 042 815,04	-2 646,47
Melan osittain omistamat:			
Kiinteistö Oy Metsätapiola, Espoo	51,02	26 347 383,13	1 105 844,23
Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti, Espoo	51,02	6 482 877,79	-89 182,86
Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti, Espoo	21,33	12 181 246,86	-10 819,93
Asunto Oy Tapiolan Jalava, Espoo	0,48	16 067 776,69	-965,32
Asunto Oy Tapiolan Pyökki, Espoo	6,38	13 937 544,07	-266,64
Asunto Oy Tapiolan Saarni, Espoo	7,68	12 619 477,02	25,29
Asunto Oy Tapiolan Tammi, Espoo	51,02	2 089 486,52	271,05
Asunto Oy Otatornit, Espoo	29,6	607 737,46 x)	-889 915,25 x)
Asunto Oy Kittilän Kätkäläinen, Kittilä	23,0	1 448 053,14 x)	-7 962,02 x)

x) Vuoden 2015 tilinpäätöslukuja

Melan taloudellista kehitystä ja vakuutustoimintaa kuvaavat tunnusluvut

Luvut eivät sisällä lomitusta

	2016 milj. e	2015 milj.e	2014 milj. e	2013 milj. e	2012 milj. e
Vakuutusmaksutulo	199,3	205,0	208,4	207,7	191,5
Valtion osuus	730,0	717,7	706,0	698,3	682,2
Kansaneläkelaitoksen osuus	13,5	10,0	12,3	13,3	11,2
Maksetut eläkkeet ja korvaukset	-1 039,6	-1 037,8	-1 009,1	-993,2	-964,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	9,2	14,9	26,9	19,0	22,6
tuotto sitoutuneelle pääomalle, %	3,3 %	5,2 %	11,5 %	9,2 %	12,7 %
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	2,1	7,3	20,1	12,9	17,1
Liikevaihto	966,5	962,5	947,6	937,0	900,6
Kokonaisliikekulut	-23,6	-24,4	-22,6	-25,1	-23,8
% liikevaihdosta	2,4 %	2,5 %	2,4 %	2,7 %	2,6 %
MYEL-liikekulut % MYEL- työtulosummasta	1,4 %	1,3 %	1,2 %	1,4 %	1,2 %
Vastuuvelka	242,2	225,5	203,9	184,4	162,8
Eläkevarat	291,3	281,1	264,3	241,5	209,9
MYEL-työtulosumma	1 319,0	1 347,8	1 404,0	1 425,7	1 435,4
	hlöä	hlöä	hlöä	hlöä	hlöä
MYEL-vakuutettuja 31.12.	65 125	67 157	70 754	73 211	75 919
MATA-vakuutettuja 31.12.	85 394	88 297	91 326	92 878	94 840
Eläkkeen- ja korvauksensaajia 31.12.	123 839	128 505	132 850	137 462	142 048

Tunnuslukujen laskentakaavat ja tunnuslukujen sisältö 31.12.2016**Vakuutusmaksutulo**

MYEL- ja MATA-vakuutusmaksutulot suoriteperusteisesti ennen luottotappion ja jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä.

Valtion osuus

Melan saamat valtionosuudet MYEL-järjestelmän ja luopumisjärjestelmien kustannuksista.

Kansaneläkelaitoksen osuus

Kansaneläkelaitoksen suorittama osuus tapaturmajärjestelmän kustannuksista.

Maksetut eläkkeet ja korvaukset

Eläkkeensaajille maksetut eläkkeet ja korvaukset ennen vastuunjakokorvauksen vähentämistä

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin = raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kassavirta kauden aikana.

Tuotto sitoutuneelle pääomalle lasketaan TWR (time weighted return) -kaavaa käyttäen.

Tuoton päivänoteeraus = (Muutos - Kassavirta) / (Edellisen päivän markkina-arvo)*100

Muutos = Nykyinen markkina-arvo - edellisen päivän markkina-arvo

Kassavirta = ostot - myynnit - tuotot + kulut

Tuotto pidemmälle aikavälille lasketaan ketjuttamalla:

$$\text{Tuotto} = ((1 + \text{tuotto}_1) * (1 + \text{tuotto}_2) * \dots * (1 + \text{tuotto}_n) - 1) * 100$$
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin

Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin = sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin - vastuuvelan tuottovaatimus.

Liikevaihto

Liikevaihto = vakuutusmaksutulo ennen vakuutusmaksusaamisten luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta + valtion osuus + Kansaneläkelaitoksen osuus + sijoitustoiminnan tuotot tuloslaskelman mukaan.

Kokonaisliikekulut

Toimintokohtaiset liikekulut yhteensä (eivät sisällä lomitusta ja työturvallisuutta).

Vastuuvelka

Taseen vastuuvelka

Eläkevarat

Eläkevarat = Melan vastuuvelka per 31.12.2016 + sijoitusten kirjanpitoarvon ja käyvän arvon erotus.

MYEL - työtulosumma

Vakuutuskannasta per 31.12.2016 laskettu MYEL-työtulosumma koko vuodelle.

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

TUNNUSLUVUT 2/3

	Perusjakauma				Riskijaukuma ⁸⁾					
	31.12.2016		31.12.2015		31.12.2016		31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾
Korkosijoitukset yhteensä	140,26	50,7	142,76	52,5	140,26	50,7	52,5	51,5	52,9	54,2
Lainasaamiset ¹⁾	0,02	0,0	0,03	0,0	0,02	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	84,78	30,7	79,14	29,1	84,78	30,7	29,1	29,6	31,1	34,7
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	55,47	20,1	63,59	23,4	55,47	20,1	23,4	21,8	21,8	19,4
Osakesijoitukset yhteensä	85,23	30,8	78,62	28,9	85,23	30,8	28,9	26,3	25,7	27,0
Noteeratut osakkeet ³⁾	81,69	29,5	74,11	27,2	81,69	29,5	27,2	24,3	23,1	24,6
Pääomasijoitukset ⁴⁾	3,48	1,3	4,47	1,6	3,48	1,3	1,6	2,0	2,6	2,4
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,05	0,0	0,04	0,0	0,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kiinteistösijoitukset yhteensä	47,66	17,2	47,54	17,5	47,66	17,2	17,5	19,9	18,4	15,7
Suorat kiinteistösijoitukset	45,66	16,5	47,54	17,5	45,66	16,5	17,5	19,2	17,8	15,1
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	2,00	0,7	0,00	0,0	2,00	0,7	0,0	0,6	0,6	0,6
Muut sijoitukset	3,38	1,2	3,22	1,2	3,38	1,2	1,2	2,4	3,0	3,1
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	2,90	1,0	2,78	1,0	2,90	1,0	1,0	1,8	2,1	2,3
Hyödykesijoitukset	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0	0,3	0,6	0,7
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,49	0,2	0,44	0,2	0,49	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Sijoitukset yhteensä	276,53	100,0	272,14	100,0	276,53	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	276,53	100,0	272,14	100,0	276,53	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Jvk-salkun modifioitu duraatio	5,00									

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijaukuma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.

Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Tuotto € / % sit. pääomalle

Korkosijoitukset yhteensä

Lainasaamiset ¹⁾

Joukkovelkakirjalainat

Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}

Osakesijoitukset yhteensä

Noteeratut osakkeet ³⁾Pääomasijoitukset ⁴⁾Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾

Kiinteistösijoitukset yhteensä

Suorat kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset

Muut sijoitukset

Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾

Hyödykesijoitukset

Muut sijoitukset ⁷⁾

Sijoitukset yhteensä

Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

Sijoitustoim. nettotuotot markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle			
31.12.2016			2015	2014	2013	2012
milj. euroa	milj.euroa	%	%	%	%	%
4,77	155,72	3,18	-0,11	3,58	1,50	8,27
0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4,71	81,36	5,54	0,21	6,87	2,46	13,09
0,06	74,34	0,09	0,10	0,18	0,26	2,61
2,94	79,28	3,44	11,71	8,06	16,14	13,86
4,61	74,41	6,04	13,96	10,28	16,91	16,52
-1,65	4,82	-34,30	-14,86	-13,05	8,62	-9,14
-0,02	0,05	-33,14	0,75	1,12	0,46	0,63
1,08	45,43	1,00	15,26	46,96	27,77	28,73
1,08	45,37	1,15	14,95	48,08	28,75	29,28
0,00	0,06	0,00	8,00	19,91	4,70	25,04
0,17	3,21	5,35	2,79	-3,09	1,97	6,77
0,13	2,76	4,68	5,22	0,82	2,28	5,53
0,00	0,00	0,00	-5,43	-21,77	-7,17	6,66
0,04	0,44	9,53	3,65	-3,95	29,32	25,93
8,96	283,63	3,31	5,20	11,48	9,21	13,71
<u>0,24</u>	<u>-0,07</u>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9,20	283,56	3,31	5,20	11,48	9,21	12,71

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratraktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallintatyön perustana on Melan toiminta-ajatus, toimintaympäristön analyysi ja strategiset tavoitteet. Se on jatkuvaa ja systemaattista toimintaa ja kattaa kaikki Melan tehtäväalueet. Melan riskienhallinnan tavoitteena osana sisäistä valvontaa on taata toiminnan häiriöttömyys, jatkuvuus ja taloudellisuus ehkäisemällä tunnistettujen riskien toteutumista ja minimoimalla niistä aiheutuvat menetykset. Riskienhallinnan avulla voidaan toisaalta tunnistaa epävarmuustekijöitä, jotka voivat vaarantaa toiminnan tavoitteiden saavuttamista, toisaalta voidaan myös tunnistaa mahdollisuuksia.

Olennaista on pyrkiä kohdistamaan riskienhallinnan resurssit kustannustehokkaasti, mikä edellyttää toiminnan avainriskien hahmottamista. Tässä prosessissa on arvioitava riskien vaikutusten merkittävyys ja toteutumisen todennäköisyys, jotta voidaan kehittää niiden hallintaan asianmukaiset toimintaperiaatteet ja menettelyt.

Julkista tehtävää hoitavana eläkelaitoksena Melan riskienhallintapolitiikka on lähtökohtaisesti riskejä karttavaa. Tavoite on riskien tunnistaminen, harkittu hallinta ja mahdollinen riskien pienentäminen tai poistaminen.

Riskienhallinnan vastuu ja valvonta

Melan hallitus huolehtii eläkelaitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästä sisäisestä valvonnasta ja riittävästä riskienhallintajärjestelmästä (MYEL 119 §). Hallitus hyväksyy vuosittain Melan koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman, jossa määritellään eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet.

Lisäksi Melan hallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan periaatteet, joiden noudattaminen toteuttaa osaltaan myös riskienhallintaa Melassa.

Riskienhallinnan organisointi

Melan hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnasta osana Melan sisäistä valvontaa. Hallitus hyväksyy vuosittaisen riskienhallintasuunnitelman ja arvioi vuosittain, onko Melan sisäinen valvonta, mukaan lukien riskienhallinta, asianmukaisesti järjestetty. Sijoitustoiminnan riskienhallinnassa hallituksen työvaliokunnalla on työvaliokunnan sijoitustoimintaan liittyvien tehtävien vuoksi keskeinen rooli. Hallitus huomioi riskienhallinnan tuottaman informaation osana strategista suunnittelua ja päätöksentekoa.

Riskienhallintatoimintoa johtaa toimitusjohtaja apunaan johtoryhmä. Riskienhallintaprosessin käytännön kehittämis- ja koordinoitavuus kuuluu toimitusjohtajan alaisuudessa työskentelevälle lakiasiainpäällikölle.

Kunkin yksikön päällikkö vastaa yksikkönsä riskienhallinnan toteutuksesta. Vuosittaisen toimintasuunnittelun yhteydessä yksiköt ja aktuaari laativat toimintaansa koskevat riskienhallintasuunnitelmat. Tunnistettujen yksittäisten riskien vastuulliset on määriteltävä henkilötasolla kunkin yksikön riskienhallintasuunnitelmassa.

Seuranta ja valvonta

Riskienhallinnan valvonnassa toimitusjohtajan apuna on Melan johtoryhmä. Valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että suunnitelmissa esitetyt toimet riskien hallitsemiseksi käytännössä toteutetaan tarkkailemalla asetettujen mittareiden tuloksia eli riskien pysymistä hyväksyttävissä rajoissa sekä riskienhallintaprosessin etenemistä ja toimivuutta. Lakiasiainpäällikön vastuulla on riskienhallinnan arviointitoiminto, jonka avulla varmistetaan, että Melan toiminnassa noudatetaan hallituksen hyväksymiä riskienhallintaperiaatteita.

Yksiköt seuraavat riskienhallintasuunnitelmiansa toteutumista asetettujen mittareiden avulla.

Sisäinen tarkastus käyttää hyväksi Melassa suoritettujen riskikartoitusten tuloksia tarkastuskohteiden valinnassa, tarkastaa myös riskienhallintatoimintoa ja antaa pyydettäessä riskienhallintaa koskevia asiantuntijalausuntoja.

Raportointi

Hallitukselle raportoidaan puolivuositain riskienhallinnan kokonaistilanteesta. Hallitukseen tuodaan sijoitusriskiraportit neljännesvuositain sekä erikseen muut mahdolliset olennaiset riskihavainnot vuoden aikana.

Yksiköiden olennaisista riskihavainnoista raportoidaan neljännesvuositain johtoryhmälle.

Vakuutusteknisen vastuuvelan riskit ja riskienhallinta

Riskien määrittely ja riskienhallintastrategiat

Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) vahvistamien perusteiden mukaisesti maatalousyrittäjien MYEL-perusturvan vakuutusmaksuvastuuseen siirretään tilinpäätöksessä se osa Melan tuotoista, jota ei ole käytetty Melan muiden kulujen peittämiseen. Maatalousyrittäjien MYEL on siten puhtaasti jakojärjestelmä ja vastuuelka luonteeltaan lähinnä maksuvalmiutta varmistava puskurirahasto. Sen määrän vähäisyydestä johtuen maksuvalmiusriski kohdistuu pääosin vuotuisen vakuutusmaksutulon ja valti-onosuuden arviointiin.

Apurahansaajien MYEL-perusturvan mukaiset rahavirrat on pidettävä erillään maatalousyrittäjien vastaavista ja siksi apurahansaajien MYEL-perusturvan vakuutusmaksuvastuu muodostuukin apurahansaajien tulojen ja menojen erotuksena STM:n vahvistamien perusteiden mukaisesti. Valtio osallistuu apurahansaajien eläketurvan rahoitukseen tulevaisuudessa, jos apurahansaajien vakuutusmaksuvastuu joskus menee negatiiviseksi.

MYEL-lisäturvaliikkeen pienuudesta johtuen siihen ei liity olennaista riskiä. Valtio osallistuu lisäturvan mukaisten eläkkeiden maksuun siltä osin kuin vastuuelka ja sille saatu sijoitusten tuotto ei riitä.

MATAL:n mukaisen lakisääteisen työtapaturma- ja ammattitautiturvan järjestämisestä aiheutuva kustannus rahoitetaan perusturvaosuudella (Kela ja MYEL), valtion osuudella ja maatalousyrittäjien vakuutusmaksuosuudella. Perusturvan rahoittajat eivät osallistuneet pysyvien korvausten rahastointiin ennen vuotta 2004, ja tästä johtuen ne maksavat siirtymävaiheen 2004–2018 aikana erillistä täydennysmaksua syntyneen vastuuvajauksen kattamiseksi. Sekä täydennysmaksu että todellinen korvausvastuu määrätään STM:n vahvistamien perusteiden nojalla. Siirtymävaiheen jälkeen työajan MATA on täysin rahastoiva järjestelmä pysyvien korvausten osalta. MATA 148 § 3 momentin mukaisen vakuutettujen kustannusosuuden ja vuotuisen vakuutusmaksutulon erotusta seurataan tasoitusvastuulla, joka kontrolloi samalla vakuutusmaksutason oikeellisuutta. STM vahvistaa perusteet myös vakuutusmaksun osalta.

Vapaaehtoisen vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen rahoittavat vakuutetut vakuutusmaksulla, jonka tason STM vahvistaa. Vapaaehtoisessa vapaa-ajan vakuutuksessa riski vakuutuskannan äkilliseen pudotukseen on olemassa, joten vastuun määrän on oltava oikein mitoitettu, että jo sattuneiden vahinkojen vastaiset korvaukset pystytään maksamaan. Vapaa-ajan vakuutuksen korvausvastuussa käytetään samaa pääomitusmallia kuin lakisääteisessä työajan tapaturmavakuutuksessa. STM vahvistaa myös vapaa-ajan vakuutuksen perusteet sekä korvausvastuun että vakuutusmaksun osalta.

Riskienhallintaprosessit

Vakuutusmaksun, hoitokulun ja vakuutusteknisten vastuiden perusteet vahvistetaan STM:ssä kaikkien Melan harjoittamien vakuutusliikkeiden osalta. Luottotappioriski ei ole olennainen, mutta sitä seurataan jatkuvasti. Lakisääteisyydestä johtuen Mela ei voi tehdä vastuuvaihtoa eläke- ja tapaturmavakuutuksessa.

Maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (MYEA) 5 §:n mukaisesti valtionosuus vahvistetaan vuoden aikana kolme kertaa: edellisen vuoden marraskuussa vahvistetaan ennakkoerät koko seuraavalle vuodelle, kesäkuussa tarkistetaan ennakkoerät kuluvan vuoden jälkimmäiselle puoliskolle (samalla kun vahvistetaan edellisen vuoden lopullinen valtionosuus) ja marraskuussa tarkistetaan joulukuulta suoritettava ennakkoerä. Valtionosuusselvitykset pohjautuvat tarkkoihin seurantamalleihin, jotka nojaavat tuoreimpaan mahdolliseen tilastotietoon ja joissa huomioidaan jo tiedossa olevat laki-, atk-, ym. muutokset.

Vapaa-ajan MATA-liikkeessä on isoja vahinkoja vastaan turvauduttu yksittäisylivahinkojälleenvakuutuksella (Excess of Loss). Jälleenvakuutuksen kate on se osa vahinkomenosta, joka ylittää 500 000 euroa jälleenvakuuttajan enimmäisvastuun ollessa 1 000 000 euroa lopullista yhtä vahinkoa kohti. Vapaa-ajan MATA:n vuotuisen tuloksen heilahteluun varaudutaan tasoitusvastuulla, jolla on riskiteoreettisesti määrätty ala- ja yläraja.

Vakuutusmatemaattiset oletukset

MYEL-perusturvan mukaisessa vakuutusliikkeessä seurataan TyEL:n perustekorkoa, mikä määrätään puolivuositain. MYEL-lisäturvan perustekorko on 4,25 %. Työajan ja vapaa-ajan MATA-vakuutuksissa perustekorko on 3,5 %.

MYEL-vakuutettujen ja -eläkkeiden seurantamalleissa käytetään kuolevuusperustetta, joka on määritetty MYEL-vakuutettujen ja -eläkkeensaajien tietojen pohjalta. MATA-vakuutuksissa käytetään myös MYEL:n kuolevuusperustetta, mutta MATA:n mukaisten pysyvien korvausten pääomituksessa käytetään yleisen tapaturmavakuutuksen kuolevuusperustetta ja sen mukaisia pääoma-arvokertoimia. Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on päivittänyt näitä kertoimia uuden kuolevuusperusteen mukaisiksi vuonna 2016. Uudet kertoimet pyritään ottamaan käyttöön Melassa vuoden 2017 aikana. Vastuut per 31.12.2016 laskettiin vielä kuolevuusmallin 2011 mukaisina.

Määrällisiä tietoja vakuutusteknisestä vastuuvälästä

Vakuutusteknisen vastuuvälän määrätiedot vakuutusliikkeittäin sekä vakuutustoimintaa kuvaavat tunnusluvut löytyvät tilinpäätöksen liitetiedoista. Vapaa-ajan MATA-vakuutuksen tasoitusvastuun määrä, tavoitevyöhykkeen ala- ja yläraja sekä niiden kehitys kymmenen vuoden ajalta löytyvät myös tilinpäätösaineistosta.

Sijoitusriskien hallinta

Riskien määrittely ja riskienhallintastrategiat

Sijoitustoiminnan merkitys on suhteellisesti pienempi kuin työeläkejärjestelmässä yleensä. Melan sijoitusomaisuuteen kohdistuu markkina-, korko- ja likviditeettiriski, joista Melan toiminnan rahoituksesta johtuen merkittävin on likviditeettiriski. Tämä on otettu sijoitustoiminnassa huomioon sijoittamalla varallisuutta helposti rahaksi muutettaviin kohteisiin sekä laatimalla pitkäaikaista likviditeettiennustetta.

Sijoituspolitiikka, sen muutokset samoin kuin sijoitustoiminnan yksityiskohtaiset tavoitteet on kuvattu vuosittain laadittavassa sijoitussuunnitelmassa.

Riskienhallintaprosessit

Hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman ja Melan koko toimintaa koskevan riskienhallintasuunnitelman. Riskienhallintasuunnitelmassa kuvataan sijoitustoimintaan liittyviä yleisiä sisäiseen valvontaan liittyviä periaatteita ja näitä periaatteita tarkennetaan sijoitussuunnitelmassa. Sijoitussuunnitelman toteutumista seurataan vähintään neljännesvuosittain sekä hallituksen työvaliokunnassa että hallituksessa. Sijoitusriskien valvonnasta ja raportoinnista vastaa talousyksikkö.

Merkittävä osa Melan sijoitusomaisuudesta on ulkopuolisten omaisuudenhoitajien hallussa. Yhden omaisuudenhoitajan hallinnoiman salkun suuruus on rajoitettu 40 %:iin keskimääräisestä vastuuvelan bruttomäärästä. Keskinäisissä sopimuksissa on rajoitettu salkunhoitajan valtuuksia allokaation suhteen. Salkunhoitajia valvotaan vähintään kuukausitasoisen raportoinnin avulla sekä tapaamalla vastuuhenkilöitä säännöllisesti. Salkunhoitajina käytetään vain hyvämaineisia ja yleisesti tunnettuja toimijoita.

Melan toimeenpanemassa erillislainsäädännössä on säädetty kussakin tapauksessa erikseen sijoitusten minimituottovaatimus:

- MYEL-peruseläkevakuutukselle perustekorko (1.1.2016 alk. 4,50 % ja 1.7.2016 alk. 4,50 %)
- MYEL-lisäeläkevakuutukselle perustekorko on 4,25 %
- MATA-vastuuvelalle perustekorko on 3,5 %

Vuodesta 2008 lähtien otettiin käyttöön VaR ja stressitestaus-seuranta. Tämän avulla pystytään paremmin arvioimaan sijoitustoiminnan enimmäistappioriskejä sekä markkinoiden muutosten vaikutusta sijoitusomaisuuteen.

Määrällisiä tietoja sijoituskannan riskirakenteesta

Sijoitukset ja niiden tuotot on kuvattu aiemmin liitetiedoissa ja tunnusluvuissa.

Sijoitusten osuudet lajeittain keskimäärin vuoden 2016 lopun tilanteesta. Luvuissa eivät ole mukana omien toimitilojen hallintaan oikeuttavat Kiinteistö Oy Metsätapiolan osakkeet eivätkä sijoitustilit.

Sijoituslaji	Sitoutunut pääoma (milj. e) 31.12.2016	Osuus %	Tuotto % / v
Lainat	1,5	0,6	0,0
Joukkovelkakirjalainat	83,8	35,2	5,6
Markkinaraha	15,3	6,5	0,6
Korkosijoitukset yhteensä	100,6	42,3	5,3
Osakkeet ja osuudet	89,6	37,7	3,5
Kiinteistöt	47,7	20,0	0,4
Kaikki	237,9	100,0	3,3

Sijoitukset (markkina-arvoin 31.12.2016) jakautuvat maantieteellisesti siten, että 30,6 % on sijoitettu Suomeen, 33,8 % muuhun Eurooppaan ja 35,6 % muuhun maailmaan.

Kiinteistösisijoitukset (markkina-arvoin 31.12.2016) jakautuvat toimistokiinteistöihin 56,7 % (5 kohdetta), asuinkiinteistöihin 34,7 % (6 kohdetta) ja muihin kiinteistökohteisiin 4,7 % (4 kohdetta) sekä kiinteistörahastot 3,9 %. Kohteet sijaitsevat pääosin pääkaupunkiseudulla.

Operatiiviset riskit

Riskien määrittely ja riskienhallintastrategiat

Riskienhallinta on osa jokaisen yksikön työtä. Vuosittaisen toiminnansuunnittelun yhteydessä ne otavat kantaa olennaisiin toimintaansa liittyviin riskeihin sekä niiden ennaltaehkäisy- ja hallintatoimenpiteisiin laatimalla riskianalyysin pohjalta erillisen yksikkökohtaisen riskienhallintasuunnitelman. Näistä yksittäisistä riskienhallintasuunnitelmista koostetaan koko Melan toiminnan kattava riskienhallintasuunnitelma.

Riskienhallintaprosessit

Riskienhallintaprosessien työvälineinä toimivat mm. Melan työ- ja käsittelyjärjestys, taloushallinnon työjärjestys ja sen nojalla annetut erilliset ohjeet, salassapito-ohjeet, tietoturvaohjeistus, suojeleohjeet sekä varautumissuunnitelma.

Operatiivisia riskejä hallitaan jatkuvalla kouluttautumisella ja seuraajasuunnittelulla, oikealla organisoitumisella ja tietojenkäsittelyjärjestelmiin rakennetuilla ennalta ehkäisevillä kontrolleilla, joiden avulla pyritään rajoittamaan epäsuotavien tapahtumien todennäköisyyttä. Esimiesvalvonnan, täsmäytysten ja otostarkastusten avulla toteutetaan käsittelyn ja sovellusten jatkuvaa laadunvalvontaa. Sisäisen valvonnan keinoin varmistetaan, että toiminta on lakien, määräysten ja ohjeiden sekä toiminnan taloudellisuudelle ja tehokkuudelle asetettujen tavoitteiden mukaista. Omaisuus- ja vahinkoriskit kartoitetaan vuosittain ja olennaiset riskit on vakuutettu.

Kuvaus olennaisista operatiivisista riskeistä

Operatiiviset riskit liittyvät sekä sisäiseen että ulkoiseen toimintaympäristöön. Melan kaikki toiminnot ovat suuresti riippuvaisia atk-sovelluksista, eri rekistereistä ja niissä olevista tiedoista. Merkittävän operatiivisen riskin muodostaa myös suuri volyymi maksuliikenteessä. Melan on huomioitava jatkuvasti muun muassa vakuutettujen toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset sekä toiminta-alueittensa uudistuva lainsäädäntö.

ALLEKIRJOITUKSET

Espoossa 7. maaliskuuta 2017

Juha Marttila
puheenjohtaja

Mikko Kautto
varapuheenjohtaja

Holger Falck

Minna Liuttu

Hannu Mäkinen

Jarmo Mäntyharju

Kati Partanen

Veli-Pekka Talvela

Henna Vuotila

Päivi Huotari
toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet kertomuksen.

Espoossa 28. maaliskuuta 2017

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Jukka Paunonen, KHT

Luettelo kirjanpitoakirjoista

Tasekirja	Sidottuna asiakirjana	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt	Asiakirjana	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Pääkirja	DVD- levyllä	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Päiväkirja	DVD- levyllä	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Kassakladi	DVD- levyllä	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Pankkien tiliotteet	DVD- levyllä	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Ostoreskontra	DVD- levyllä	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Ostolaskut	DVD- levyllä	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Matkalaskut	DVD- levyllä	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Myyntireskontra	DVD- levyllä	6 vuotta tilikauden päättymisestä
Palkkakirjanpito	Aditron palvelimella	10 vuotta tilikauden päättymisestä
Muu tositeaineisto	Paperiversiona	6 vuotta tilikauden päättymisestä

Tositelajit on luetteloitu tilinpäätöksen tase-erittelyissä.

Kirjanpitoaineisto säilytetään Kiinteistö Oy Metsätapiolan tiloissa Espoossa. DVD-tallenteet säilytetään tämän lisäksi Helsingin OP Pankissa.



Tilintarkastuskertomus

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen valtuuskunnalle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan eläkelaitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (y-tunnus 0101319-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan eläkelaitoksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos eläkelaitos aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonemme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua vä-

rinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon eläkelaitoksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä eläkelaitoksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei eläkelaitos pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksemme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme toimintakertomukseen sisältyvään informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 28.3.2017

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö


Jukka Paunonen
KHT